

Tapaninvainion kaupunginosayhdistys r.y.

MUISTUTUS

23.4.2025

Kenelle: Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristölautakunta
Helsingin kaupungin kirjaamo, helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite: **Pukinmäenrantaa ym. koskeva asemakaavaehdotus**, nähtävillä 24.3.-24.4.2025

MUISTUTUKSEMME HELSINGIN KAUPUNGIN ASEMAKAAVAEHDOTUKSESTA DNRO HEL 2022 012917

1. Aikaisemmat kannanotot

Tapaninvainion kaupunginosayhdistys on jo aiemmin 10.2.2023 antanut lausunnon, joka on linjassa tässä esittämämme kanssa.

2. Kantamme asukasmäärään ja sijoittumiseen

Liikaa asukkaita tähän paikkaan

Asemakaavassa ehdotetaan noin 3 000 uuden asukkaan sijoittamista Vantaanjoen itäpuoliselle rantapellolle. Paikka on ahdas 3 000 asukkaalle. Korkeat kerrostalot ovat sopimattomia ainutlaatuiseen jokilaaksoon ja perinteisesti pientalovaltaiseen ja metsäiseen Pukinmäen luoteiskulmaan. Ne rikkoisivat joki- ja kulttuurimaiseman, joka nyt ulottuu lännestä ja luoteesta jokilaakson metsäisiin kalliorinteisiin. Kasviston, eläimistön sekä kauko- ja lähinäkyvien kannalta erityisesti laakson reunavyöhykkeet joen molemmin puolin ovat tärkeimpiä säilyttää rakentamattomina ja mahdollisimman luonnontilaisina.

Asemakaavaehdotus on mielestämme ylimitoitettu. Esitämme, että rakentamisen tehokkuutta pienennetään kauttaaltaan ja vähintäänkin alueen pohjoispäässä ja että uusien asukkaiden määrä on korkeintaan 2 000.

Itse asiassa parasta olisi, että koko kaavaehdotus otettaisiin kokonaan uuteen käsittelyyn ja harkintaan ja laadittaisiin realistinen, huomattavasti kevyempi kaavaehdotus. Perusteluja esitämme seuraavassa.

Rakentamista painotettava alueen eteläosaan

Kaavaehdotuksessa on merkitty liiketiloja Kehä I:n ja sen eritasoliittymän alueelle. Tämä sopii hyvin, varsinkin jos rakennukset samalla muodostavat meluesteen Kehä I:n liikenteelle. Näin voidaan alueen eteläosaan sijoittaa uusia asuntojakin.

Samalla kuitenkin korostamme, että autoliikenteen turvallinen ja sujuva yhteys Pukinmäenkaareltä Kehä I:lle ja niiden välillä on tärkeä. On kyseenalaista, onko ehdotettu uusi yhteys etelän risteysalueelta suoraan Pukinmäkeen ollenkaan toteuttamiskelpoinen ottaen huomioon lisääntyvän läpiajoliikenteen haitat Pukinmäessä (ks. myös kohta 3. Liikenteen sujuvuus).

Keskiosa ja Weisteen alue

Kaava-alueen keskiosan itäreunaan voidaan ajatella vähäistä asuntojen rakentamista matalana ja korkeintaan 2-kerroksisena. Weisteen tehdasalue on huomattavasti peltotasoa ylempänä. Sille

sopii mahdollisesti matalahkoja kerrostalojakin (3-4 kerrosta), kunhan niiden profiilit eivät ylitä takana olevan metsän profiilia joelta päin katsottaessa. Tällainen rajausta oli kaavaehdotuksen havainnekuviissa esitettykin.

Avoimille pelloille em. alueiden väliin ei pidä sijoittaa mitään asuntorakentamista maisemallisista, kulttuurihistoriallisista ja ekologisista syistä, eikä myöskään autoliikenteen turvallisen sujuvuuden vuoksi Pukinmäenkaarella. Avoin näkymä Pukinmäenkaarelta länteen yli joen tulee säilyttää.

Pohjoisosan suunnitelmaa olennaisesti kevennettävä

Kaavaehdotuksen suurin heikkous on alueen pohjoisosan rakentamisen suuri ylimitoitus ja kerrostalovaltaisuus.

Pukinmäki on jo nykyisellään kerrostalovaltainen kaupunginosa, jossa segregatiokehityksen uhka on ilmeinen. Sen välttämiseksi ja Pukinmäenrannan monimuotoisuuden turvaamiseksi on pientalojen osuutta merkittävästi lisättävä ja kerrostaloja ja niiden kerroslukuja merkittävästi vähennettävä nyt suunnitellusta. Tämä tarkoittaa myös kaava-alueen asukasmäärän laskemista noin 3000 asukkaasta vähintään kolmanneksella. Tällöin myös alueen lähiluonto kestäisi paremmin siihen kohdistuvaa rasitusta.

Kerrostalojen vaihtaminen pientaloiksi on erityisen tärkeää juuri kaava-alueen pohjoisosassa, nykyisen matonpesupaikan ja nykyisten Heka-asuintalojen alueella ja Pukinmäenkaaren/ Tapaninvainiontien kiertoliittymän läheisyydessä. Mikäli tälle alueelle sijoitetaan asuinrakennuksia, niiden tulisi olla korkeudeltaan sopusoinnussa viereisen Tapaninvainion pientaloalueen kanssa.

Korkeat kerrostalot ylipäättään soveltuvat huonosti Vantaanjoen arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

Jopa itse kaavaehdotuksessa esitetyt tietokone-havainnekuvat näyttävät millainen sumppu ja kanjoni alueen pohjoisosa tulisi olemaan liikenneympyrän eteläpuolella 7-8 kerroksisten talojen katveessa. Tällaista suunnitelmaa ei mitenkään tule hyväksyä asukasviihtyvyyden ja turvallisuuden näkökulmasta, eikä myöskään liikenteen sujuvuuden kannalta (ks. kohta 3. Liikenteen sujuvuus)

3. Kantamme liikenteen sujuvuuteen

Kaavaehdotuksessa on kokonaan laiminlyöty liikenteen tarkastelu, ja varsinkin kriittisellä Kehä I:llä. Kun liikenne otetaan huomioon, vahvistuu käsitys siitä, että ehdotuksen hyväksyminen tuollaisena olisi virhe ja johtaisi vaikeuksiin laajemminkin kuin vain meidän asuinalueellamme Tapaninvainiossa.

Luotettavien liikenteellisten vaikutustarkastelujen puute on selvä juridinen este kaavan hyväksymiselle. Kehä I:n toimivuuden tarkastelu valtatielle 4 itään ja Tuusulantielle länteen ovat välttämättömiä ennen lautakuntakäsittelyä.

Pukinmäenkaari ja Tapaninvainiontie ovat keskeinen liikenneväylä Kehä I:ltä/lle paitsi Pukinmäen ja Malmin suuntaan myös Tapaninvainioon ja koko Tapaninkylään, Siltamäkeen ja Suutarilaan. Itse asiassa se on keskeinen (vaihtoehtoinen) väylä jopa Kehä I:n ja Kehä III:n välillä. Tämä tulee esiin heti, kun Kehä I:llä on jokin häiriö, jolloin liikenne purkautuu/pakkautuu Pukinmäenkaarelle ja ruuhkauttaa sen.

Kehä I on juuri Pukinmäen kohdalla liikennemäärältään pääkaupunkiseudun raskaimmin kuormitettuja osuuksia. Kaavoittajalla on oltava mallinnuksia siitä, miten liikennemäärät kasvavat – ei pelkästään Pukinmäenrannan rakentamisen vuoksi – vaan myös erityisesti Malmin lentokenttäalueen rakentamisen vuoksi. Näitä liikenteellisiä selvityksiä kaava-aineistossa ei ole. Paikallisina asukkaina tiedämme, että Pukinmäenkaari ruuhkautuu helposti jo nyt Kehä I:n häiriöiden vuoksi. Tämä ajoreitti ei kestä massiivisesta rakentamisesta aiheutuvaa sumppua kiertoliittymän eteläpuolella.

Ajatellaanpa näiden parintuhannen uuden asukkaan (entisten lisäksi) liikkumista Pukinmäenkaaren yli asioillaan (töihin, kauppaan, ulkoilemaan, autoilleen pysäköintitaloihin, jne). Kaavaehdotuksen mukainen rakentaminen johtaisi väistämättä 30 km/h nopeusrajoitukseen Pukinmäenkaarella, ainakin heti kiertoliittymän eteläpuolella, varmaankin liikennevaloin ja töyssyin varmennettuna. Tämä ei ollenkaan sovi yhteen edellä kuvatun Pukinmäenkaaren/Tapaninvainiontien tärkeän liikenteellisen merkityksen kanssa.

Tämäkin tarkastelu johtaa siis päätelmään, että Pukinmäenrannan kaavaehdotus on etenkin pohjoisosaltaan täysin ylimitoitettu.

4. Kantamme Malminbaana-pyöräilyväylään

Kyseenalaistamme pyöräilybaanan tarpeellisuuden tällä alueella: mihin baana johtaisi ja ketä se palvelisi? Olisiko sille tarvetta Malmilta länteen päin Tuomarinkylään ja Paloheinään? Lähellä on kuitenkin Kehä I:n vieressä kulkeva pyörätie. Myös kevyen liikenteen väyliä on, ja niitä voidaan kehittää ja rakentaa uusi kevyen liikenteen silta joen yli. Oma kysymyksensä on, miten baana sopisi Tuomarinkylän maisemaan ja toimintaan hevosineen ja ratsastajineen.

5. Kantamme Raidejokeri 2:seen

Raidejokeri 2:n suuntaaminen Malmilta Pukinmäenrannan pohjoisreunan kautta jokilaakson yli länteen olisi suuri virhe. Perustelut ovat ilmeiset: ympäristösyöt ja matkustajien puute Pukinmäen - Tuusulantien välillä. Raitiotie ei myöskään palvelisi kuin vähäistä pohjoisinta osaa Pukinmäenrannan asemakaava-alueesta. Kaavaselostuksessa asia on epäsuorasti todettukin (s. 17), tilavaraus raiteille on kuitenkin jätetty.

Alueen joukkoliikenne voidaan hoitaa bussein joustavasti ja edullisesti.

Kaavaluonnoksesta syntyy nyt vaikutelma, että alueelle suunnitellaan korkeita kerrostaloja varmuuden vuoksi, mahdollista tulevaa raitiovaunuyhteyttä silmällä pitäen.

Jos raitiovaunulinja (Jokeri 2) joskus rakennettaisiin, sen tarkoituksenmukaisin reitti olisi jo aiemmin esitetty: Kirkonkyläntie -Tapaninkyläntie - Vanha Tuusulantie.

6. Kantamme kulttuuri- ja maisema-arvojen puolesta

Pukinmäenrannan alue on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti viimeisiä jokilaakson arvokkaita, helppopääsyisiä yhtenäisiä alueita. Tuomarinkartanon suuralue peltoineen on valtakunnallisesti tunnettu arvokas rakennetun kulttuurimaiseman suojelukohde (suojeltu valtioneuvoston päätöksellä jo 1990-luvulla). Joen länsipuolinen 1950-luvulla rakennettu laaja

Pakilan siirtolapuutarha-alue luetaan nykyisin osaksi em. suojelualuekokonaisuutta. Maisemansuojelualueen rajaukset ulottuvat sinne, minne maisemakin näkyy, siis joen itäpuolelle Pukinmäen kallio-/metsäsaarekkeisiin saakka, kaukaa kartanolta ja molemmilta jokirannoilta nähtynä. Kaavaehdotuksessa karttoihin piirrettyt rajaukset esimerkiksi joen keskilinjalle tai puuistutusriveihin ovat harhaan johtavina perusteettomia. Kaikki jokilaakson itäpuolen nykyiset rantaniityt on tarpeen säilyttää mahdollisimman ehyinä asukkaiden virkistystoimintoihin kuten mm. läheisten päiväkodin ja koulun lasten ulkoilualue- ja opetusalueina.

7. Lopuksi

Kokonaisuudessaan toiveemme on, että Pukinmäen rantapuiston kaavaehdotus otetaan uuteen harkintaan ja käsittelyyn ja että siinä päädytään olennaisesti nyt ehdotettua kevyempään rakentamiseen, perusteluina edellä esittämämme.

Tapaninvainion kaupunginosayhdistyksen hallitus

Ari Orttenvuori, Jaakko Nick, Mariitta Hämäläinen, Hannu Salovaara, Tommi Hietamies

Yhteyshenkilö:

Hannu Salovaara

hannu.salovaara@avenly.fi